

Arnika – program Toxické látky a odpady, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, arnika@arnika.org, www.arnika.org
RNDr. Jindřich Petrlík, předseda Arniky a vedoucí programu, tel.: 603 582 984, jindrich.petrlik@arnika.org
Ing. Milan Havel, zpracovatel žebříčků, tel.: 731 256 691, milan.havel@arnika.org
Tiskový mluvčí Arniky Vratislav Vozník, tel.: 606 727 942, vratislav.voznik@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Zlínský kraj - hlášení za rok 2013

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2012 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, rovnítko znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

1. [Rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky](#)
2. [Rakovinotvorné látky](#)
3. [Reprotoxické látky \(bez oxidu uhelnatého\)](#)
4. [Mutagenní látky](#)
5. [Endokrinní látky](#)
6. [Skleníkové plyny](#)
7. [Plyny způsobující kyselé srážky](#)
8. [Látky poškozující ozónovou vrstvu](#)
9. [Látky nebezpečné pro vodní organismy](#)
10. [Rtuť a její sloučeniny](#)
11. [Rtuť a její sloučeniny \(v emisích a odpadech\)](#)
12. [Styren](#)
13. [Formaldehyd](#)
14. [Dioxiny](#)

Tabulka 1 – rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium, polychlorované bifenyly (PCB) a vinylchlorid**. Do **skupin 2A a 2B** náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	5533	↑
2.	BKP GROUP, a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	4700	↑
3.	L.A.S.T., spol. s r.o.	Tečovice	Tečovice	3537	↓
4.	Groz-Beckert Czech s.r.o.	Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	2800	↓
5.	FORM s.r.o.	Laminovna Střelná	Střelná	2362	↓
6.	EPUZ, spol. s r. o.	EPUZ, spol. s r. o. - laminovna	Otrokovice	1840	=
7.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	Střížovice	1427	↓
8.	BROLA, spol. s r. o.	BROLA, spol. s r. o. - Laminovna, výkrm brojlerů	Zlín	1272	↑
9.	PONY PLAST s.r.o.	PONY PLAST s.r.o. - laminovna	Otrokovice	811	↓
10.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	606	↑

Tabulka 2 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náleží následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium, polychlorované bifenyly (PCB) a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	5488	↑
2.	DYAS.EU, a.s.	DYAS.EU, a.s.	Uherský Ostroh	198	↑
3.	Continental Barum s.r.o.	Barum Continental spol. s r.o.	Otrokovice	158	↑
4.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	113	↑

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozovny, které v roce 2013 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylen, dichlordifenyltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoletoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylicín a sloučeniny a xyleny.**

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	5575,3	=
2.	SVITAP J. H. J. spol. s r. o.	Divize V	Chropyně	268,0	↓
3.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	116,5	↑
4.	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	28,4	↑
5.	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	27,5	↑
6.	Fatra, a.s.	Fatra, a.s. provozovna Napajedla	Napajedla	10,4	↑
7.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	10,1	↑

Tabulka 4 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DYAS.EU, a.s.	DYAS.EU, a.s.	Uherský Ostroh	198,1	↑
2.	Continental Barum s.r.o.	Barum Continental spol. s r.o.	Otrokovice	158,0	↑
3.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	39,7	↓

Tabulka 5 – Endokrinní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **endokrinní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi endokrinní vychází z klasifikace látek v EU a USA. Do skupiny endokrinních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **atrazin, chloralkany (C10-13), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), tetrachlorethylen (PER), trichlorbenzeny, styren.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	BKP GROUP,a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	4700	↓
2.	L.A.S.T., spol. s r.o.	Tečovice	Tečovice	3537	↓
3.	Groz-Beckert Czech s.r.o.	Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	2800	↓
4.	FORM s.r.o.	Laminovna Střelná	Střelná	2362	↓
5.	EPUZ, spol. s r. o.	EPUZ, spol. s r.o. - laminovna	Otrokovice	1840	=
6.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	Střížovice	1427	↓
7.	BROLA, spol. s r. o.	BROLA, spol. s r.o. - Laminovna, výkrm brojlerů	Zlín	1272	↑
8.	PONY PLAST s.r.o.	PONY PLAST s.r.o. - laminovna	Otrokovice	811	↓
9.	Elkoplast Slušovice s.r.o.	EKOPLAST Slušovice - laminování plastů	Ostrata	549	↓
10.	MGM a.s.	MGM a.s.	Holešov	546	↑

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů (oxid uhličitý, oxid dusný, metan)** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Údaje jsou v tunách. Umístění na prvních místech ovlivňují jen emise oxidu uhličitého.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v t	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	376497	↓
2.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	318164	↓
3.	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	244725	↓
4.	CS CABOT, spol. s r.o.	CS CABOT	Valašské Meziříčí	66836	↓
5.	NET4GAS, s.r.o.	TU 166 Bezměrov	Bezměrov	3617	-
6.	NET4GAS, s.r.o.	TU 167 Kyselovice	Kyselovice	3446	↑

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselé srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2013 nejvíce **plynů způsobujících kyselé srážky (amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku)**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	2793064	↓
2.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	1401216	↓
3.	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	715618	↑
4.	CS CABOT, spol. s r.o.	CS CABOT	Valašské Meziříčí	324352	↓
5.	CTZ s.r.o.	CTZ s.r.o. - Kotelna na tuhá paliva	Uherské Hradiště	269839	↓
6.	SZP Těšnovice a.s.	SZP Těšnovice a.s.	Kroměříž	79210	↑
7.	ZEVOS a.s.	Výroba vepřového masa	Kunovice	64640	=
8.	ZEMET spol. s r.o.	ZEMET spol. s r.o. farma Sazovice	Tečovice	22437	-
9.	ZEVOS a.s.	Drůbežárna	Staré Město	20526	↓
10.	PLEMENÁŘSKÉ SLUŽBY a.s.	Středisko chovu skotu Napajedla	Napajedla	20425	↑

Tabulka 8 – látky poškozující ozónovou vrstvu

Pořadí provozoven podle množství látek v přepočtu na jejich potenciál přispívat k poškozování ozónové vrstvy Země v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Započteny jsou pouze **hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC)**, **chlorofluorouhlovodíky (CFC)** a **tetrachlormetan (TCM)**. Potenciál poškozování ozónové vrstvy je vztažen k účinkům CFC (tzv. tvrdé freony), jejichž potenciál je 1. Pro HCFC (tzv. měkké freony) používáme koeficient 0,062, pro TCM koeficient 1,1.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Continental Barum s.r.o.	Barum Continental spol. s r.o.	Otrokovice	190,30	↑
2.	Telefónica Czech Republic, a.s.	Telefónica Czech Republic, a.s. – UH0061	Uherské Hradiště	0,20	-
3.	Telefónica Czech Republic, a.s.	Telefónica Czech Republic, a.s. – KM1023	Zborovice	0,19	-
4.	Telefónica Czech Republic, a.s.	Telefónica Czech Republic, a.s. – UH1031	Uherský Brod	0,08	-

Tabulka 9 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Následující průmyslové provozy vypustily v roce 2013 do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahlašují emise do vody.

(**1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)**, **arzen** a sloučeniny, **atrazin**, **bromované difenylétery (PBDE)**, **DDT**, **diuron**, **endosulfan**, **endrin**, **heptachlor**, **hexachlorbenzen**, **chloralkany (C10-13)**, **chlordan**, **chlordecon**, **chlorfenvinfos**, **chlorpyrifos**, **chrom** a sloučeniny, **isodrin**, **isoproturon**, **kadmium** a sloučeniny, **kyanidy**, **lindan** (γ -HCH), **měď** a sloučeniny, **mirex**, **naftalen**, **nikl** a sloučeniny, **nonylfenol** a **nonylfenoethoxyláty**, **olovo** a sloučeniny, **pentachlorbenzen (PeCB)**, **polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)**, **polychlorované bifenyly (PCB)**, **rtuť** a sloučeniny, **simazin**, **sloučeniny organocínu**, **toxafen**, **tributylcín** a sloučeniny, **trifenylcín** a sloučeniny, **trifluralin** a **zinek** a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4578,5	↑
2.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	201,5	↓
3.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Zubří	Zubří	118,0	↑
4.	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	ČOV Uh. Brod	Uherský Brod	78,2	↑
5.	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	25,9	↑

Tabulka 10 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily v emisích **do ovzduší, vody a půdy** nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	27,5	↑
2.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	12,0	↑
3.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	10,1	↑
4.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4,0	↑

Tabulka 11 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2013 vypustily anebo **v odpadech** předaly nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	59,0	↓
2.	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	38,8	↑
3.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	25,1	↑

4.	MAGNETON a.s.	MAGNETON a.s.	Kroměříž	14,5	↑
5.	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	7,5	=
6.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4,0	↑
7.	RUMPOLD UHB, s.r.o.	RUMPOLD UHB, s.r.o.	Uherský Brod	1,8	↑

Tabulka 12 – styren

Pořadí provozoven podle množství **styrenu** v celkových únicích **do ovzduší**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	BKP GROUP, a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	4700	↑
2.	L.A.S.T., spol. s r.o.	Tečovice	Tečovice	3537	↓
3.	FORM s.r.o.	Laminovna Střelná	Střelná	2362	↓
4.	EPUZ, spol. s r. o.	EPUZ, spol. s r.o. - laminovna	Otrokovice	1840	=
5.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	Střížovice	1427	↓
6.	BROLA, spol. s r. o.	BROLA, spol. s r.o. - Laminovna, výkrm brojerů	Zlín	1272	↑
7.	PONY PLAST s.r.o.	PONY PLAST s.r.o. - laminovna	Otrokovice	811	↓
8.	Elkoplast Slušovice s.r.o.	EKOPLAST Slušovice - laminování plastů	Ostrata	549	↓
9.	MGM a.s.	MGM a.s.	Holešov	546	↑
10.	MAGNETON a.s.	MAGNETON a.s.	Kroměříž	518	↑

Tabulka 13 - formaldehyd

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily **do ovzduší** nejvíce **formaldehydu**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DYAS.EU, a.s.	DYAS.EU, a.s.	Uherský Ostroh	198	↑
2.	Continental Barum s.r.o.	Barum Continental spol. s r.o.	Otrokovice	158	↑

Tabulka 14 – dioxiny

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily **do ovzduší** nebo předaly **v odpadech a odpadních vodách** nejvíce **dioxinů**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v gramech TEQ	Trend
1.	SITA CZ a.s.	Spalovna SITA - EMSEKO a.s., spalovna nebezpečného odpadu		1,21	=

Integrovaný registr znečišťování (IRZ) provozuje a data do něj sbírá Ministerstvo životního prostředí ČR prostřednictvím České informační agentury životního prostředí CENIA. Lze ho nalézt a vyhledávat v něm na adrese www.irz.cz. Údaje o únicích vybraných chemických látek hlásí do registru samy jednotlivé podniky, protože jim tuto povinnost ukládá zákon. Arnika pak údaje analyzuje a sestavuje z nich přehledné žebříčky znečišťovatelů, které z registru nelze jednoduše vyčíst. Přítomnost v těchto žebříčcích a jejich zveřejňování mnohdy motivují podniky k eliminaci emisí škodlivých látek a k zavedení technologií, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí. Přesto se již několikrát objevila snaha omezit IRZ a tak i právo veřejnosti na informace o znečištění životního prostředí. Naposledy v rámci tzv. ekoauditů, kdy ministerstvo průmyslu a obchodu chce snížit množství sledovaných látek i ohlašujících podniků. Více zde: arnika.org/zachovejme-irz

Stránky Arniky věnované IRZ (včetně žebříčků za předchozí roky): arnika.org/registr-znecistovani